

Крыніцы і літаратура

Архіўныя крыніцы

Archiwum Akt Nowych w Warszawie (Архіў новых актаў у Варшаве)

- Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego (Міністэрства рэлігійных вызнанняў і публічнай асьветы);
- Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego (Польскі камітэт нацыянальнага вызвалення);
- Ministerstwo Administracji Publicznej (Міністэрства публічнай адміністрацыі);
- Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych (Міністэрства сельскай гаспадаркі і зямельных рэформаў);
- Ministerstwo Oświaty (Міністэрства асьветы);
- Główny Pełnomocnik Tymczasowego Rządu Jedności Narodowej d/s Repatriacji na teren Województwa Białostockiego (Галоўны ўпаўнаважаны Часовага ўраду нацыянальнага адзінства па справах рэпатрыяцыі на тэрыторыю Беластоцкага ваяводства).

Centralne Archiwum KC PZPR (Цэнтральны архіў ЦК ПАРП)*

- Urząd Wojewódzki w Białymstoku (Ваяводзкая ўправа ў Беластоку);
- Delegatura Rządu na Kraj (Дэлегататура ўраду на край);
- Sprawozdania sytuacyjne „Granicy” (Сытуацыйныя справаздачы “Granicy”).

Wojewódzkie Archiwum Państwowe w Białymstoku (Ваяводзкі дзяржаўны архіў у Беластоку)

- Urząd Wojewódzki w Białymstoku (Ваяводзкая ўправа ў Беластоку);
- Starostwo Powiatowe w Białymstoku (Павятовае староства ў Беластоку);
- Starostwo Powiatowe w Bielsku Podlaskim (Павятовае староства ў Бельску-Падляскім);
- Starostwo Powiatowe w Sokółce (Павятовае староства ў Саколцы);
- Kuratorium Okręgu Szkolnego Białostockiego (Кураторыя навучальнай акругі ў Беластоку);
- Inspektorat Szkolny Białostocki (Беластоцкі школьны інспэктарат);
- Wojewódzki Oddział Państwowego Urzędu Repatriacyjnego w Białymstoku (Ваяводзкі аддзел Дзяржаўнай рэпатрыяцыйнай управы ў Беластоку);
- Komenda Miasta i Policji Państwowej 1930–1939 (Камэндатура гораду і дзяржаўнай паліцыі, 1930–1939 гг.).

Archiwum Komitetu Wojewódzkiego PZPR w Białymstoku (Архіў ваяводзкага камітэту ПАРП у Беластоку)**

- Urząd Wojewódzki w Białymstoku 1927–1939 (Ваяводзкая ўправа ў Беластоку, 1927–1939 гг.);
- Komitet Wojewódzki PPR w Białymstoku (Ваяводскі камітэт ПРП у Беластоку);

* Цяпер гэты архіў ліквідаваны, а ягоныя дакумэнты ў 1990 г. перададзеныя на захаваньне ў Архіў новых актаў у Варшаве. – **Рэд.**

** Цяпер гэты архіў ліквідаваны, а ягоныя дакумэнты ў 1990 г. перададзеныя на захаваньне ў Дзяржаўны архіў у Беластоку. – **Рэд.**

- Komitet Powiatowy PPR w Białymstoku (Павятовы камітэт ПРП у Беластоку);
- Komitet Powiatowy PPR w Bielsku Podlaskim (Павятовы камітэт ПРП у Бельску-Падляскім);
- Zespół „Szkolnictwo Białoruskie” (фонд “Беларускае школьніцтва”).

Archiwum Sądu Wojewódzkiego w Białymstoku (Архіў Беластоцкага ваяводзка-га суду)

- Akta procesów sądowych z lat 1946–1949 (акты судовых працэсаў 1946 — 1949 гг.).

Літаратура

- Анацік І. На дарогах вайны // Беларускі календар на 1969 год. Беласток, 1968. С. 87–95.
- Андрэюк Н. Госці ў доме // Беларускі календар на 1971 год. Беласток, 1970. С. 187–190.
- А. О. Чары, знахарства і людская дурната // Ніва. 1956. 15 ліпеня. № 20. С. 5.
- Барскі А. Аб чужым і ўласным // Ніва. 1984. 22 студзеня. № 4. С. 2, 4.
- Баршчэўскі В. Як за цара-бацюшкі // Ніва. 1956. 8 красавіка. № 6. С. 4.
- Беларускі календар на 1927 год. Вільня, 1926.
- Бельскі краязнаўчы музей // Ніва. 1984. 2 снежня. № 49. С. 4.
- Бяда-нядоля // Беларускі партызан. 1922. № 2–3. С. 1–3.
- Варонка І. Беларускі рух ад 1917 да 1920 гадоў. Коўна, 1920.
- Вацэк [Багуцкі В.] Барацьба за саветы ў Горадзеншчыне // Кастрычнік на Беларусі. Менск, 1927. С. 239–241.
- Верас. Такі гаспадар прыносіць сорам // Ніва. 1958. 5 студзеня. № 1.
- Верас Я. Ці ёсць у нас беларусы... // Ніва. 1956. 4 лістапада. № 36. С. 4.
- Воронко И. Белорусский вопрос к моменту Версальской Мирной Конференции. Ковно, 1919.
- Габрусь М. Чаму я паўстаў // Беларускі партызан. 1922. № 4–5. С. 2–4.
- Гарбацэвіч П. Палянізацыя Заходняй Беларусі. Менск, 1932.
- Гаўрылюк А. Беларуская хата // Ніва. 1982. 7 сакавіка. № 1. С. 5.
- Гацута У. Рэгіянальны грамадскі музей у Белавежы // Беларускі календар на 1969 год. Беласток, 1968. С. 175–183.
- Г. К. Да польскіх вешацеляў // Беларускі партызан. 1922. № 1. С. 2–3.
- Дарагая “Ніва” // Ніва. 1957. 10 лютага. № 6. С. 5.
- Зь беларускае прэсы. “Новая Дарога” // Раніца. 1942. 23 жніўня. № 31. С. 2.
- Зюзькоў А. Крыжавы шлях беларускай нацдэмакратыі. Менск, 1931.
- Іваноў М. Нацыянальная палітыка ў БССР і беларускае змянавежаўства 20-х гадоў // Studia polsko-litewsko-białoruskie. Praca zbiorowa pod red. J. Tomaszewskiego, E. Smułkowej i H. Majeckiego. Warszawa, 1988. S. 127–156.
- Ігнатоўскі У. Гісторыя Беларусі ў XIX і пачатку XX стагоддзя. Менск, 1926.
- Каменская Н. В. Утварэнне БССР // Беларускі календар на 1969 год. Беласток, 1968. С. 111–116.
- Канапацкі М. 50-годдзе з дня выхаду першага нумара “Нашай Нівы” // Ніва. 1956. 11 лістапада. № 37. С. 5–6.
- Капчук М. Аб патрыятызме // Ніва. 1956. 27 мая. № 13. С. 1.
- Карнейчык Я. Беларуская нацыя. Мінск, 1969.
- Касяк І. З гісторыі Праваслаўнай Царквы беларускага народу. Нью-Йорк, 1956.
- Кашмар, ад якога не прачнуся / Запісаў Я. Максімюк // Ніва. 1991. 7 ліпеня. № 27. С. 1, 6–7.
- Круталевіч В. А. Рождение Белорусской Советской Республики. Минск, 1975.
- Кто был на 1-ом Всебелорусском съезде // Варта. 1918. № 1. С. 35.
- Купала Я. Тутэйшыя / Уступ Р. Склют. Мюнхэн, 1953.
- Ліст у рэдакцыю // Ніва. 1957. 10 лютага. № 6. С. 2.

Луцкевіч А. За дваццаць пяць гадоў. Вільня, 1928.

Луцкевіч А. Польская окупацыя ў Беларусі. Вільня, 1920.

М. М. Справы не новыя // Ніва. 1957. 10 лютага. № 6. С. 1.

М. Ш. Не калі, а як // Раніца. 1942. 30 жніўня. № 32. С. 1.

М. Ш. Яшчэ аб Беларускай Царкве // Раніца. 1942. 5 ліпеня. № 25. С. 1.

Мартос А. Беларусь в исторической, государственной и церковной жизни. Буэнос-Айрес, 1966.

Мемарыял у справе беларускіх школ і пазашкольнай асветы // Беларускі календар на 1963 год. Беласток, 1962. С. 91–103.

Мы з Беласточчыны // Ніва. 1987. № 45–52.

На кірмашы ў Гарадку // Ніва. 1959. 2 жніўня. № 31. С. 4.

Нікіцюк Б. Барацьба ў лесопільнях Бела-вежскай пушчы // Беларускі календар 1965 г. Беласток, 1964. С. 45–55.

Нікіцюк Б. Павел Валашын // Беларускі календар 1965 г. Беласток, 1964. С. 36–44.

Нурэцкі М. Хлеб // Ніва. 1982. 6 чэрвеня. № 14. С. 1, 4.

Пазняк З., Шмыгалёў Я. Курапаты — да-рога смерці // Літаратура і мастацтва. 1988. 3 чэрвеня. № 23.

Паўлючук У. Календар і праваслаўныя святкаванні // Беларускі календар 1968 г. Беласток, 1967. С. 186–190.

Паўлючук У. У кругу выхаваўчых спраў // Беларускі календар на 1964 год. С. 56.

Полуян В. А., Полуян И. В. Революционное и национально-освободительное движение в Западной Белоруссии в 1920–1939 гг. Минск, 1962.

Попел і памяць // Ніва. 1990. 6 мая. № 18.

Працэс 45–ці Беларусаў у Беластоку. Вільня, 1923.

Рудчык В. Быў год 1945 // Ніва. 1972. 16 студзеня. № 3. С. 1, 4.

Свитич А. Православная церковь в Польше и ее автокефалия. Буэнос-Айрес, 1959.

Сідаровіч К. Як пачалося і як скончылася // Ніва. 1987. 13 верасня. № 37. С. 4.

Сірко М. Нашы Гэроі // Беларускі партызан. 1922. № 2–3. С. 3–4.

Склубоўскі В. Праўнае становішча беларусаў у перадваеннай Польшчы і сёння // Беларускі календар 1965 г. Беласток, 1964. С. 28–35.

Склубоўскі В. Цяжкая дарога да незалежнасці // Ніва. 1988. 27 сакавіка. № 13. С. 3–5.

Склубоўскі В. Школьная справа і беларускі нацыянальна-вызваленчы рух // Беларускі календар 1967 г. Беласток, 1966. С. 97–118.

Сорок год таму назад // Беларускі календар 1968 г. Беласток, 1967. С. 20–29.

Сорокин А. А. Аграрный вопрос в Западной Белоруссии (1920–1939 гг.). Минск, 1968.

Сорокин А. А. Освободительное и революционное крестьянское движение в Западной Белоруссии (1920–1939). Минск, 1970.

Станкевіч А. Да гісторыі беларускага палітычнага вызвалення. Вільня, 1934.

Табарыскі М. Беларускі рэвалюцыйны рух на Беласточчыне ў час нямецкай акупацыі 1915–1919 // Ніва. 1983. 13 сакавіка. № 11. С. 2; 20 сакавіка. № 12. С. 4–5; 27 сакавіка. № 13. С. 2; 10 красавіка. № 15. С. 4; 17 красавіка. № 16. С. 7.

Турунак Ю. Беларускае школьніцтва ў пасляваенны перыяд. Беласток, 1976.

Турунак Ю. Непакорная Вера // Беларускі календар на 1990 год. Беласток, 1990. С. 56–66.

Хмялёўскі М. Ноч злачынства // Ніва. 1984. 22 красавіка. № 27. С. 1, 3–6.

Хрестоматія по истории БССР. Минск, 1984.

Цьвікевіч А. Адраджэньне Беларусі і Польшчы. Мінск–Вільня–Бэрлін, 1921.

Чытачы–Беларусы! // Ніва. 1957. 10 лютага. № 6. С. 1.

“Што з намі будзе” // Ніва. 1956. 16 лістапада. № 38. С. 1.

Юзвюк У. Вільчак // Ніва. 1970. 8 лютага. № 6. С. 3.

Юзвюк У. Гайнаўскі павет Беларускага ваяводства // Беларускі календар на 1961 год. Беласток, 1960.

Юзвюк У. Знешнія ўпрыгожванне хат // Беларускі календар на 1969 год. Беласток, 1968. С. 217 — 222.

Юзвюк У. Знешнія ўпрыгожванне хат паўднёвага ўсходу Беласточчыны // Ніва. 1970. 23 лютага. № 8. С. 4–5.

- Юзвюк У. Этнаграфічны музей у Белавежы // Беларускі календар 1967 г. Беласток, 1968. С. 84–92.
- Яновіч С. Каб мова не раздзяляла // Беларускі календар на 1964 год. Беласток, 1963. С. 61.
- Ярына С. Колькі нас, беларусаў? // Ніва. 1988. 18 верасня. № 38. С. 4–5.
- Abramowicz L. Polska–Litwa–Ruś // Wiadomości Polskie. 1916. 5 lutego. № 6.
- Ajnenkiel A. Od rządów ludowych do przewrotu majowego. Warszawa, 1978.
- Atlas gwar wschodniosłowiańskich Białostocczyzny. T. I / Red. St. Glinki. Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk, 1980.
- Antologia poezji białoruskiej / Wstęp A. Barszczewskiego. Wrocław, 1978.
- Bardach J. O dawnej i niedawnej Litwie. Poznań, 1988.
- B. Ch. D. — B. N. A. // Беларуская крыніца. 1936. 3 лютага. № 6. С. 1.
- Bergman A. Komunistyczna Partia Zachodniej Białorusi w latach 1924–1928 // Rocznik Białostocki 1967. T. VII. S. 35–72.
- Bergman A. Rzecz o Bronisławie Taraszkiewicz. Warszawa, 1977.
- Bergman A. Sprawy białoruskie w II Rzeczypospolitej. Warszawa, 1984.
- Bergman A. Włodzimierz Samojło–Sulima wobec kwestii białoruskiej w Polsce międzywojennej // Przegląd Historyczny. 1983. T. 74. Z. 4. S. 653–676.
- Bergmanowa A. Białoruski tygodnik „Nasza Niwa” (10 IX 1906 — 7 VIII 1915) // Kwartalnik Historyczny. 1972. T. 79. Z. 3. S. 563–582.
- Bielaruskija dakumenty. Sš. 4. Bielastok, 1983.
- Borodziej W. Terror i polityka. Warszawa, 1985.
- Brandys M. Strażnik królewskiego grobu. Warszawa, 1984.
- Brückner A. Dzieje kultury polskiej. T. II. Warszawa, 1958.
- Chajn L. Polskie wolnomularstwo 1920–1938. Warszawa, 1984.
- Chlebowczyk J. Procesy narodotwórcze w Europie Środkowej w dobie kapitalizmu. Warszawa, 1975.
- Chlebowczyk J. Świadomość historyczna jako element procesów narodotwórczych we wschodniej Europie Środkowej // Polska, czeska i słowacka świadomość historyczna XIX wieku: Materiały sympozjum polsko–czeskosłowackiej komisji historycznej 15–16 XI 1977 / Pod red. R. Hecka. Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk, 1979. S. 9–24.
- Chojnowski A. Koncepcje polityki narodowościowej rządów polskich w latach 1921–1939. Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk, 1979.
- Chwalba A. Problematyka narodowa w odezwach SDKPiL i PPS (do lat rewolucji 1905–1907 r.) // Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego. Prace historyczne. Z. 78 (Struktury, ruchy i ideologie XVIII–XX wieku). Warszawa–Kraków, 1986. S. 303–313.
- Czczot W. Około kwestii białoruskiej // Litwa i Ruś. 1913. Z. 4.
- Czerniewski K. Zagadnienia struktury agrarnej // Struktura społeczna wsi polskiej. Warszawa, 1937. S. 53–163.
- Czurek M. Komizm w białoruskiej prozie ludowej. Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk–Łódź, 1984.
- Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z 18 XI 1938 // Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej. 1938. № 88. Poz. 597.
- Deruga A. Geneza umowy białostockiej z dnia 5 lutego 1919 // Rocznik Białostocki. 1966. T. VI. S. 59–106.
- Elński S. Sprawa białoruska. Zarys historyczno–polityczny. Warszawa, 1931.
- Federowski M. Lud białoruski. T. I–III. Kraków, 1893–1903.
- Fikus D. Nieznany fragment wojny domowej // Tygodnik Powszechny. 1989. 26 lutego. № 9.
- Garlicki A. Od maja do Brześcia. Warszawa, 1985.
- Gębarski B. Białorusini ginęli za naszą wolność // Kierunki. 1957. № 14.
- Gnatowska H. PPR w województwie białostockim 1944–1948. Rozwój i działalność. Warszawa, 1979.
- Gnatowski M. Białostocczyzna w latach wojny i okupacji hitlerowskiej. Białystok, 1979.
- Gnatowski M. Komitety antyfaszystowskie w okręgu białostockim (lipiec 1941 — lipiec 1944) // Rocznik Białostocki. 1972. T. XI. S. 9–52.
- Gnatowski M. Za wspólną sprawę. Lublin, 1970.

Gnatowski M., Majecki H. Kształtowanie się władzy ludowej na Białostocczyźnie w latach 1944–1947. Białystok, 1962.

Gomółka K. Józef Piłsudski wobec kwestii białoruskiej a wschodnia granica Polski w latach 1918–1922 // *Narodziny Polski niepodległej. Wizje — realia — opinie*. Warszawa, 1988.

Janowicz S. Białoruś, Białoruś. Warszawa, 1987.

Janowicz S. Trzecia pora. Białystok, 1983.

Jarmołkowicz W. Białoruska Chrześcijańska Demokracja // *Więź*. 1986. № 11–12.

Józwiuk W. Działalność hurtka BWR Hromady w Trześciance // *Powstanie i działalność Białoruskiej Włościańsko-Robotniczej Hromady na Białostocczyźnie (Materiały z sesji popularnonaukowej)*. Białystok: Wydział Propagandy KW PZPR, 1973. S. 128–130.

Jurkiewicz J. Rozwój polskiej myśli politycznej na Litwie i Białorusi w latach 1905–1922. Poznań, 1983.

Kaja J. Klasa robotnicza Białostocczyzny 1929–1939. Warszawa, 1974.

Kaja J. Rozwój i przemiany struktury klasy robotniczej Białostocczyzny w latach 1919–1939 // *Studia z najnowszych dziejów ruchu robotniczego na Białostocczyźnie / Praca zbiorowa pod red. W. Góry*. Warszawa, 1982. S. 35–47.

Kamlerowa B. Kulturalnie nie tylko z szyldu // *Беларускі календар на 1966 год*. С. 77–79.

Karlikowski J. Polityka okupacyjna III Rzeszy w okręgu białostockim 1941–1944. Białystok, 1972.

Kiryłowicz S. Z dziejów prawosławia w II Rzeczypospolitej. Niektóre problemy na tle polityki wyznaniowej państwa 1918–1939. Warszawa, 1985.

Kolendo M. Szkolnictwo polskie w powiecie Bielsk Podlaski w okresie okupacji 1941–1944 // *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. 1972. № 2.

Kolendo M. Z dziejów tajnego nauczania w latach okupacji. Skróty materiałów do dziejów oświaty w okresie okupacji hitlerowskiej (1941–1944) na terenie okręgu białostockiego. Białystok, 1966.

Kopeć E. Południowo-zachodnie kresy Rzeczypospolitej 1918–1939. Społeczne warunki integracji. Katowice, 1981.

Korwin-Milewski J. Wiazanka odpowiedzi

szlachcica tudzież słowo o tym do czego dążyć ma szlachta litewska. Wilno, 1910.

Kostrowicka I. Niektóre problemy rolnictwa w Polsce Ludowej 1945–1963 // *Zeszyty Naukowe Szkoły Głównej Planowania i Statystyki*. 1965. Z. 52.

Kowalewski M. Spór narodowościowy w Cerkwi Prawosławnej w Polsce // *Sprawy Narodowościowe*. 1927.

Krasowski K. Prawosławie w II Rzeczypospolitej // *Przegląd Tygodniowy*. 1985. № 2.

Krótki zarys zagadnienia białoruskiego / Oprac. II Oddziału Sztabu Generalnego. Warszawa, 1928.

Krynicky St. Białoruś nieznana. Przyczynki do stosunków polsko-białoruskich // *Nowa Koalicja*. 1937. № 4.

Kryński A. Struktura narodowościowa miast polskich // *Sprawy Narodowościowe*. 1937. № 3.

Kryński E. Szkolnictwo. Białystok, 1972.

Krysiński A. Liczba i rozmieszczenie Białorusinów w Polsce // *Sprawy Narodowościowe*. 1928. № 3–4.

Krysiński A. Tendencje rozwojowe ludności Polski pod względem narodowościowym i wyznaniowym w dobie powojennej // *Sprawy Narodowościowe*. 1931. № 1. S. 18–60.

Krzysztofik W. Jasionówka wieś powiatu sokólskiego. Poznań, 1934.

Landau Z., Tomaszewski J. Druga Rzeczpospolita. Gospodarka — społeczeństwo — miejsce w świecie. Warszawa, 1977.

Landau Z., Tomaszewski J. Gospodarka Polski międzywojennej. T. I: 1918–1923. Warszawa, 1967.

Langer T. Państwo a nierzymskokatolickie związki wyznaniowe w Polsce Ludowej. Poznań, 1967.

Lewandowski J. Federalizm. Litwa i Białoruś w polityce obozu belwederskiego. Warszawa, 1962.

Lewandowski J. Mitohistoria // *Słowo (Uppsala)*. 1988. № 36.

Lubieński T. Walka z podziemiem zbrojnym NZW na Białostocczyźnie. Warszawa, 1986.

Łossowski P. Stosunki polsko-litewskie w latach 1918–1920. Warszawa, 1966.

Łubicz W. Z zagadnień narodowościowych i ustrojowych Cerkwi prawosławnej w Polsce //

Sprawy Narodowościowe. 1928. № 2.

Łubicz J., Woliński J. Polityka okupanta wobec wyznań religijnych w Polsce w latach 1939–1945 // Biuletyn Głównej Komisji Badania Zbrodni Hitlerowskich. 1957. T. IX.

Łuckiewicz A. Narodowolcy–Białorusini i ich organ „Homon” (Przyczynek do ewolucji ideologii politycznej Białorusinów) // Pamiętnik VI Powszechnego Zjazdu Historyków Polskich w Wilnie 17–20 września 1935 r. T. I. Lwów, 1935. S. 87–99.

Łuckiewicz A. Polska okupacja na Białorusi. Wilno, 1920.

Maciąg W. Sprawy białoruskiego pogranicza // Życie Literackie. 1956. 19 lipca.

Madajczyk Cz. Polityka III Rzeszy w okupowanej Polsce. T. I. Warszawa, 1970.

Majecki H. Początki władzy ludowej na Białostocczyźnie 1944–1947. Lublin, 1969.

Majecki H. W sprawie wydarzeń w Rajsku 1934 r. // Białostocczyzna. 1986. № 3. S. 13–16.

Maliszewski E. Polacy i polskość na Litwie i Rusi. Warszawa, 1916.

Mauersberg St. Szkolnictwo powszechne dla mniejszości narodowych w Polsce w latach 1918–1939. Wrocław, 1968.

Mauersberg St. Szkoły jakich nie znamy // Życie Literackie. 1968. 8 września. № 36.

Mironowicz M. Więzienie w Baranowiczach // 7599 dni Drugiej Rzeczypospolitej. Warszawa, 1983.

Monkiewicz W. Białowieża w cieniu swastyki. Białystok, 1984.

Mysiek W. Kościół katolicki w Polsce w latach 1918–1939. Warszawa, 1966.

Mysiek W. Z problemów polityki wschodniej Kościoła katolickiego w Polsce 1918–1939. Warszawa, 1967.

Nikitiuk B. Działalność Białoruskiej Włościańsko–Robotniczej Hromady na Białostocczyźnie (lata 1926–1927) // Powstanie i działalność Białoruskiej Włościańsko–Robotniczej Hromady na Białostocczyźnie (Materiały z sesji popularnonaukowej). Białystok, 1973. S. 25–77.

Nosowicz M. Struktura i skład społeczno-zawodowy KPZB na Białostocczyźnie // Z pola walki. 1973. № 4. S. 201–222.

O duszę prawosławnego Białorusina // Nasz Kraj. 1919. 16 października. № 149.

Ochota J. Z historii państwowotwórczych poczynąń białoruskich // Sprawy Narodowościowe. 1928. № 1.

Omilianowicz A. Ziemia białostocka przypomina. Lublin, 1965.

Orechwo M. Proces „133” w Białymstoku: Wspomnienie uczestnika // Powstanie i działalność Białoruskiej Włościańsko–Robotniczej Hromady na Białostocczyźnie (Materiały z sesji popularnonaukowej). Białystok, 1973. S. 145–169.

Osica J. Walka o granice II Rzeczypospolitej // Z dziejów Drugiej Rzeczypospolitej. Warszawa, 1986. S. 34–72.

Ossowski St. O osobliwościach nauk społecznych. Warszawa, 1983.

Pacuk J. Kształtowanie się stosunków KPP i KPZB do powstania zbrojnego (1924–1928) // Zeszyty Naukowe Instytutu Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego. 1975. Z. 2.

Pajewski J. Odbudowa państwa polskiego 1914–1918. Warszawa, 1983.

Papierzyńska-Turek M. Między tradycją a rzeczywistością. Państwo wobec prawosławia 1918–1939. Warszawa, 1989.

Paprocki St. J. Ś. p. Tadeusz Hołówko wobec problemów narodowościowych // Sprawy Narodowościowe. 1931. № 4–5. S. 381–398.

Pawluczuk W. Białorusini jako grupa etniczna — próba interpretacji socjologicznej // Studia Socjologiczne. 1968. № 2. S. 35–50.

Pawluczuk W. Procesy dezintegracyjne w prawosławnych społecznościach wiejskich // Wieś Współczesna. 1967. № 5.

Pawluczuk W. Światopogląd jednostki w warunkach rozpadu społeczności tradycyjnej. Warszawa, 1972.

Pawluczuk W. Wierszalin. Reportaż o końcu świata. Kraków, 1974.

Piłsudski J. Pisma zbiorowe. T. V. Warszawa, 1937.

Piotrowicz S. Wojna religijna na Kresach. Warszawa, 1930.

Piotrowski W. Księga hańby // Czasopis. 1991. Marzec–kwiecień. S. 12.

Piotrowski W. Uniknął śmierci w połowie wyroku // Czasopis. 1991. Czerwiec. № 6. S. 8.

Podlaski K. Litwini, Białorusini, Ukraińcy. Londyn, 1986.

Posłowie rewolucyjni w Sejmie 1920–1935. Warszawa, 1961.

Powstanie i działalność Białoruskiej Włościańsko-Robotniczej Hromady na Białostocczyźnie (Materiały z sesji popularnonaukowej). Białystok, 1973.

Rawicz J. Nowym torem // Беларускі каляндар на 1966 год. Беласток, 1965. С. 33–37.

Rogalska M. Białorusini w oczach pilsudczyków // Kontrasty. 1985. № 6.

Romer M. Blok ludów byłej Rzeczypospolitej // Myśl Polska. 1916. Z. 5. S. 79–80.

Roszkowski W. Gospodarcza rola większej własności ziemskiej w Polsce 1918–1939. Warszawa, 1986.

Sadowski A. Tarnowska E. Białoruska mniejszość narodowa w Białymstoku // Białystok w świetle badań społecznych. Białystok, 1987.

Sielicki F. Życie gospodarcze i społeczno-polityczne w powiecie wilejskim w okresie międzywojennym // Acta Universitatis Wratislaviensis. Slavica Wratislaviensia. 1986. T. 39. № 825.

Słabek H. Polityka agrarna PPR. Warszawa, 1978.

Sosna G. Historyczny zarys Kościoła prawosławnego // Wiadomości Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego. 1978.

Spór polsko-litewski i spór polsko-białoruski // Świat. 1915. 1 maja. № 18.

Srokowski K. Sprawa narodowościowa na Kresach Wschodnich. Kraków, 1924.

Stankievič A. Białoruski chryścijanski ruch. Wilnia, 1939.

Stankievič A. Rodnaja mowa ŭ świątyniach. Wilnia, 1929.

Stawecki P. Następcy komendanta. Wojsko a polityka wewnętrzna Drugiej Rzeczypospolitej. Warszawa, 1960.

Suleja W. Kresy Wschodnie w myśli politycznej polskiej irredenty w okresie powojennym (1864–1914) // Między Polską etniczną a historyczną. Polska myśl polityczna XIX i XX w. T. VI. Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk–Łódź, 1988. S. 167–186.

Szelburg-Zarębina E. Myjcie owoce // 7599 dni Drugiej Rzeczypospolitej. Warszawa, 1983.

Szyroki St. Monografia parafii janowskiej w dekanacie sokólskim województwa białostockiego. Białystok, 1936.

Taboryski M. Ruch robotniczy na

Białostocczyźnie w latach 1914–1923 // Ruch robotniczy na Białostocczyźnie. Studia i materiały. Warszawa, 1987. S. 29–31.

Thugutt St. Autobiografia. Warszawa, 1984.

Tokarczyk A. Mniejszości wyznaniowe w PRL // Euhemer–Przegląd Religioznawczy. 1968.

Tomaszewski J. Handel reglamentowany w Polsce 1918–1921 // Zeszyty Naukowe Szkoły Głównej Planowania i Statystyki. 1965. Z. 56. S. 5–39.

Tomaszewski J. Kresy wschodnie w polskiej myśli politycznej XIX i XX w. // Między Polską etniczną a historyczną. Polska myśl polityczna XIX i XX w. T. VI. Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk–Łódź, 1988. S. 97–118.

Tomaszewski J. Ojczyzna nie tylko Polaków. Warszawa, 1985.

Tomaszewski J. Przemysł i handel sacharyną w Polsce w latach 1930–1938 // Zeszyty Naukowe Szkoły Głównej Planowania i Statystyki. 1958. Z. IX. S. 113–166.

Tomaszewski J. Robotnicy Białorusini w Polsce w latach 1919–1939 // Acta Baltico-Slavica. 1967. T. V. S. 93–116.

Tomaszewski J. Rzeczpospolita wielu narodów. Warszawa, 1985.

Tomaszewski J. Trzy projekty Władysława Grabskiego // Kwartalnik Historyczny. 1959. Z. 4. S. 1170–1182.

Tomaszewski J. Z dziejów Polesia. Zarys stosunków społeczno-ekonomicznych. Warszawa, 1963.

Topolska M. B. Polacy w Wielkim Księstwie Litewskim w XVI–XVIII wieku. Przyczynek do dziejów polskiej emigracji na wschód w okresie staropolskim // Lituano-Slavica Posnaniensia. Studia Historica. Poznań, 1987. Z. II. S. 165.

Turlejska M. Prawdy i fikcje. Wrzesień 1939 — grudzień 1941. Warszawa, 1968.

Turlejska M. Za Bugiem // Polityka. 1964. 21 listopada. № 47.

Turonek J. Białoruś pod okupacją niemiecką. Warszawa–Wrocław, 1989.

Turonek J. Kwestia białoruska w polityce obozu londyńskiego 1941–1944 // Studia z dziejów ZSRR i Europy Środkowej. T. XIX. Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk–Łódź, 1983. S. 131–158.

Turonek J. Okupacyjna polityka szkolna w okręgu białostockim 1941–1944 // Przegląd

Historyczno–Oświatowy. 1976. № 3.

Turonek J. PPS wobec białoruskiego ruchu rewolucyjnego w latach 1902–1906 // *Studia polsko–litewsko–białoruskie*. Praca zbiorowa pod red. J. Tomaszewskiego, E. Smułkowej i H. Majeckiego. Warszawa, 1988. S. 89–106.

Turonek J. Z dziejów białoruskiej sprawy wydawniczej // *Studia Polono–Slavica Orientalia*. 1985. T. IX. S. 65–81.

Udział Białostoczan w Rewolucji Październikowej. Białystok, 1977.

W kwestii języka białoruskiego // *Kurier Litewski*. 1905. 18 września — 1 października. № 15.

W obronie władzy ludowej / Red. T. Walichnowski. Warszawa, 1985.

Wapiński R. Rola Piłsudskiego i Dmowskiego w odbudowie państwowości // *Życie polityczne w Polsce 1918–1939*. Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk–Łódź, 1985. S. 7–29.

Wapiński R. Z dziejów tendencji nacjonalistycznych. O stosunku Narodowej Demokracji wobec kwestii narodowej w latach 1893–1939 // *Kwartalnik Historyczny*. 1974. Z. 4.

Warski A. Wybór pism i przemówień. T. II. Warszawa, 1958.

Wasilewski L. Litwa i Białoruś. Przeszłość — teraźniejszość — tendencje rozwojowe. Kraków, 1912.

Wasilewski L. Litwa i Białoruś. Zarys historyczno–polityczny stosunków narodowościowych. Warszawa–Kraków, 1925.

Werschler I. Z dziejów obozu belwederskiego. Tadeusz Hołówko — Życie i działalność. Warszawa, 1984.

Województwo białostockie. Monografia geograficzno–gospodarcza / Red. J. Kostrowicki. Warszawa, 1974.

Wysłouch S. Białorusini na Ziemi Wileńskiej // *Wilno i Ziemia Wileńska*. T. 1. Wilno, 1930. S. 250–261.

Zaborski B. Liczba i rozmieszczenie mieszkańców Polski według języków i wyznań // *Sprawy Narodowościowe*. 1937. № 1–2, 6.

Zaleski J. Międzynarodowa ochrona mniejszości. Warszawa, 1932.

Znosko A. Kanony Kościoła prawosławnego. Warszawa, 1977.

Успаміны

Антонаў І. Г. Успаміны аб польскай акупацыі Горадзеншчыны ў 1919–1921 гг. Малюнк гвалту і зьдзеку фацэтных польскіх паноў на Беларусі (мае перажываньні). Б. м., 1921.

Беларуская Сялянска Рабочая Грамада ва ўспамінах КПЗБ–оўпаў // *Беларускі календар*, 1975.

Сідаровіч К. Па жыццёвых спежках... Успаміны // *Беларускі календар* на 1990 год. Беласток, 1990. С. 93–101.

Першыя водгукі Вялікага Кастрычніка на Беласточчыне // *Беларускі календар* на 1967 год. Беласток, 1966. С. 53–57.

Петручук В. Пожня. Мінск, 1991.

Borodzicz J. Kresy polskie w niebezpieczeństwie. Wilno, 1930.

Grabski St. W Mińsku i Rydze // *Więź*. 1988. № 11–12.

Orłowska E. Pamiętam jak dziś. Warszawa, 1973.

Orłowska E. Wspomnienia z województwa białostockiego // *Z pola walki*. 1959. № 2.

Pietruczuk B. Ściernisko. Warszawa, 1986.

Wieś polska. T. IV. Warszawa, 1970.

Woyniłowicz E. Wspomnienia 1847–1928. T. I. Wilno, 1931.

Неапублікаваныя матэрыялы

Gnatowski M. Postawy polityczne ludności wiejskiej na Białostoczczyźnie w okresie okupacji hitlerowskiej (машынапіс).

Majecki H. Postawy polityczne ludności wiejskiej województwa białostockiego 1919–1939 (машынапіс).

Radziewicz E. Stanowisko szkolnictwa białoruskiego na tle ogólnej sytuacji mniejszości białoruskiej w Polsce 1918–1939 (машынапіс).

Soroczyński A. Ludność białoruska na Białostoczczyźnie 1944–1947 (машынапіс).

Петручук В. Матэрыялы да гісторыі паўстанчай арганізацыі на Беласточчыне (1921–1922) (машынапіс).

Туронак Ю. Да гісторыі нашых школ. На зары Народнай Польшчы (машынапіс).

Туронак Ю. З гісторыі беларускага школьніцтва на Беласточчыне (машынапіс).